

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea în cas cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăriei Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Învităre de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 1 Aprilie 1898 v. începe
nove abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonenti sunt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină ou ultima lunii, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenti vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fașile, în
oare li-s-a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea.

Coadă la topor.

(m). În Bistrița s'a întâmplat cazul, că
o seamă din inteligența română din acele
părți s'a pus „coadă la topor“, s'a dus
alături de cei mai mari dușmani ai nea-
mului nostru, cu guvernanti de azi ai
Ungariei și i-a spriginit, ca să poată
face o manifestație favorabilă și plăcută
lui Bánffy. Nu au fost doi sau trei, cari
au subscris, ceea-ce le-au pus înainte
slujbașii unguri, spre mărirea partidului
„liberal“ dela noi, ci un număr însem-
nat de Români, cari i-au ținut de „cin-
ste“ a se înhăma și ei la carul înglodat
al guvernului Ungariei.Indignați în suflet asupra acestei
purtări necualificabile, noi și cu noi îm-
preună ori-ce bun Român, trebuie să le
strige acestor frați rătăciți: *rușine*. Da,
e rușine și dejosire totodată a te pune
alături de dușmanii tăi, a le înmulți nu-
mărul și a-i întări, ca după aceea mai
cu ușurătate să te poată călca în picioare
și să-ți ridă de ușurătatea și slugărni-
cia ta.Eată, ce au făcut nefericiții Români
din jurul Bistriței, cari au luat parte la
întrunirea aranjată de slujbașii și ade-
renții lui Bánffy. Căci de câte-ori Ro-
mânul din țeara aceasta s'a lăsat condus
de străini și n'a fost condus de senti-
mentul seu național, tras pe sfoară a fost
el, batjocorit și luat în ris chiar de că-
tră aceia, cu cari s'a aliat. Trecurt ne
dovedește aceasta îndestul.Dacă în trecut privim, aflăm ici-
coalea câte o figură tristă, care cauză co-
mună a făcut cu dușmanii și în urmă
s'a alipit la ei, ca să câștige anumite
favoruri materiale, dar fără să bage de
seamă, că poftele sale vanitoase numai
în parte au fost îndeplinite, căci i-s'a
dat abia un „os de ros“, ca să-i scoată
ochii pentru „meritul“ seu slugarnic.Am zis, că dintre noi numai unele
figuri triste din trecut au jucat acest rol,
căci sentimentul național, trezvia și expe-
riența poporului nostru au produs foarte
puține „coade la topor“, și puțini re-
negați.Poporul român a ținut întotdeauna
de un lucru de cinste a nu se amesteca
cu străinii, a nu le da ajutor, contopin-
du-și puterea și vigoarea lui cu slabaputere a străinilor. Aceasta putem zice,
că a fost și este la noi o virtute națio-
nală. Priviți la țeară, prin satele și oră-
șelele noastre! Nu veți afla acolo țărani,
cari să se amestece cu străinii, să se în-
crucșeze cu ei și să se lapede de „le-
gea“ și limba lor.Pentru-ce? Pentru-că țărânul simte,
că vre-un favor material ce l-ar câștiga
prin un astfel de pas, i-ar turbura lini-
ștea sufletească, i-ar atrage blăstemul stră-
moșilor din morminte și pe lângă aceea
ar fi de ris și de batjocură înaintea se-
menilor sei. Și „favorul“ de ar fi el
ori-cât de mare, nu poate despăgubi
nici-când cinstea pierdută.Acesta este la noi sentimentul ge-
neral și în acesta stă secretul conservării
bimilenare a neamului nostru. Au fost
în veacurile trecute unii „nemeși“ de ai
noștri, cari au trecut în castrele maghiare
și s'au maghiarizat, numărul lor însă a
fost mic și din contră a fost mare nu-
mărul acelor, cari i-au pierdut nobilita-
tea, și s'au coborât mai bine în treapta
jăbăgească, decât să-și părăsească legea
și limba.Secretarul de stat Láng Lajos ne
spune în broșura sa apărută acum de cu-
rând, că secretul puterii Maghiarilor re-
sidă în aceea, că în trecut nobilitatea a
fost unitară, ori-ce nobil aparținea „co-
roanei sfinte“ sau, adauge el, după-cum
ne-am exprima azi: națiunii maghiare.Azi casta nobilitară a dispărut și
i-a luat locul inteligența. Láng deci zice,
că năsuința Maghiarilor trebuie să fie a
întruni în inteligența maghiară tot ce e
puternic și de valoare în Ungaria, adică
totul să contribuie a susține stăpânirea
dărăpănată a guvernelor liberale. Dacă
însă în trecut nu am făcut-o aceasta, dacă
în trecut ne-am lăpădat de favoruri și bu-
nătăți și nu ne-am înhămat la carul străin,
are înțeles a o face aceasta azi, când
stăpânirea maghiară este de ris și de bat-
jocură în toată lumea și înșiși Maghiarii
sunt scandalizați de ea?Credem, că Românii rătăciți din ju-
rul Bistriței vor recunoaște, că pas gre-
șit au făcut și se vor căi de el, căci alt-
cum de ura și ocara nației noastre vor
ajunge și vor trebui cu părere de rău să
exclame: „cine ca mine face, ca mine s'o
părăsească!“

Sibiu, 9 Aprilie a.

Românii și „11 Aprilie“. Clu-
bul municipal român din Sibiu, a hotăr-
rit în ședința sa de ieri, că membrii ro-
mâni ai congregațiunii comitatense să nu
participe la *ședința festivă* convocată pe
11 Aprilie.„Constituțiunea Ungariei“. Lite-
ratura politică maghiară devine foarte pro-
ductivă. Se vede, că fondul secret de dispoziții
jertfeste din greu pentru „ideea de stat“. Afară
de broșurile politice maghiare, și afară
de numeroși articoli în revistele străine —
a apărut acum în Berlin, la vestita firmă „Put-
tkammer și Mühlbrecht“ — o carte nemțească
despre constituția Ungariei: „Die ungarische
Verfassung geschichtlich dargestellt. — Mit
einem Anhang: die wichtigsten Verfassungs-
gesetze, von Dr. S. Radó-Rothfeld.“Cartea e scrisă, evident la îndemnul gu-
vernului „liberal“, cu menirea „de a face cu-
noscută în străinătate constituția maghiară și
politică națiunii maghiare în adevărată lumină“. În
carte, lucru firesc, se tractează și despre
noi naționalități, și ne putem fâchiplu în ce
„adeverată lumină“ ne va fi prezentat dl Dr.
Radó, oare-când Rothfeld!„Groapa dracului“. După „insula
dracului“ avem și „groapa dracului“. Ne-a
descoperit-o „Reichswehr“ din Viena. Adece-
a botezat-o numai, căci de fapt o știam cu
toții: *Budapesta*.Acolo e exilat Dreyfuss — aici domne-
ște Bánffy. Acolo locul de suferință a ovre-ismului, sub paza Francezilor, aici *Canaanul*
lor sub seculul Maghiarilor.Publicăm mai în jos caracterizarea ce i-o face
Reichswehr. Cătină-o ne aducem aminte
de „grădina Austriei“ și „Corabia Austriei“. E
același stil figurat, ce ne vorbește cu iocane
și pilde. După aceste iocane se ascunde o
lume de idei — dar se vede că cei-ce le re-
prezentă sunt timizi. Ar vrea și nu au curaj.
De altfel noi reproducem numai partea
I-ă a articolului. În cele următoare se ocupă
de faptul, că o artistă, M-me Odillon, vrea
să ospiteze în Pesta, cu câteva producțiuni
germane, și presa maghiară face o nebulă
campanie contra ei, reprezentanta „germa-
nisărei“...Broșura lui Láng Lajos, despre
„naționalități“ preocupă întreaga presa ma-
ghiară. Bartha Miklós, îl salută pe Láng,
ca aderent al *unicei personale*, unele zăre
îl reprezintă ca adevăratul apărător al du-
alismului — ear, „Pesti Hirlop“, organ guver-
namental, năcăjită foc, zice că mai bine n'ar
fi scris-o.De însemnat e, că Láng e profesor uni-
versitar, consilier intim, și vicepresident al
camerei, prin urmare om veritabil guverna-
mental. Și totuși nu toți guvernamentalii
sunt de acord cu el. Se vede că nici Ma-
gharii nu mai știu ce să creadă și ce să zică
despre *dualism*.

„Groapa dracului“.

— Din „Reichswehr“ —

„În Budapesta, precum se știe *capita-
lă comitatului „Pest-Pilis-Solt-Kis-
Kún“* — așa scrie „Reichswehr“ — era
înainte cu puțin ani un loc periculos:
groapa dracului. Era o moldă neplăcută,
după cetate, în care după timpuri ploiașe
se aduna apa de pe dealurile din jur.
Moldă se umplea, apa inunda și făcea
mari nenorociri. Groapa dracului i-s'a
aflat în sfârșit *soarta meritată*. Au venit
ingineri și în scurtă vreme, o boltitură
puternică s'a întins peste pericolul loc,
în *lăuntrul orașului*...În Budapesta, precum se știe încă
tot *capitală comitatului „Pest-Pilis-Solt-
Kis Kún“*, mai există și astăzi un alt
loc periculos, o altă „groapa dracului“. Este
o scufundătură neplăcută, în care se
revarsă *liberalismul și șovinismul ma-
ghiar*, când e vorba să vină *progresul
și cultura*. Nu vine nici un *arhitect*,
nu se ridică nici o *boltitură* peste peri-
culosul loc. Potopul șovinistic are cale
liberă; inundează și nimicește... Nu, nu
nimicește; după concepțiunea veritabil ma-
ghiară potopul acesta face efect bun, pro-
ductiv...Din timp în timp se vede apriat, că
nime nu vrea să delature acest potop.
Guvernul nu, — pentru-că îi aduce apă
la moară; partidul liberal nu, — pentru-că
e tot o apă cu apa potopului; șovinistii nu,
— pentru-că ei au lipsă de ape tulbure, ca
să poată pescui. Și presa nu, pentru-că
ea nu vrea nimic, ce nu vrea guvernul,
partidul liberal și șovinistii. Și astfel ne-
împedecată se adună în această groapă a
dracului *isvorul* acela, care dă un anu-
mit farmec propriu acestei capitale din
Cumania-mică...Nici-când nu ne-au iubit pe noi,
Nemții, dincolo de Leitha. O, nu! Sații
din Ardeal o știu, Nemții din Budapesta
asemenea.Se maghiarisează numele topografice
săsești, ear? testul german din Budapesta
a fost nimicit.Ori-unde s'a văzut un semn de cul-
tură german, potopul tulbure din groapa
dracului i-a dus. Chiar și *comunicați-
unea cu lumea străină* ni-a făcut-o im-
posibilă această apă tulbure...Există, ori nu există
— cabinet negru?

II. Răspuns.

Blaj, 7 Aprilie n.

Pusă odată în discuție publică chestia,
„există, ori nu există cabinet negru?“ îmi iau
libertatea de a vă da și eu unele deslușiri
cari vor vresa o lumină caracteristică asupra
acestei chestii.Eată faptul de care voesc să vă scriu.
Biblioteca teologilor noștri primia regu-
lat revista „Lăga Română“.La început primirea acestei reviste era
concesă, deodată numai oficial postal ne-a
făcunosțit că nu le poate extrada „Lăga“,
fiind oprită ca periculoasă patriei.Atunci au rugat administrația ziarului
să li-o trimită sub plic.Au mai sosit câțiva numeri, până deodată
a încetat. Se vede că a fost desfăcut *placul*
de s'au uitat ce cuprinde? Mai mult! Ofi-
ciul postal a provocat direct pe teologi, la
pretins *ordin mai înalt*, ca să scrie la admi-
nistrația revistei din București ca să nu le
mai expedieze revista, nici în plic, nici sub
fașie, căci la cas contrar li-se va face proces.În casuri dacă oficial postal are vre-o
bănuială asupra unei scrisori închise, după
lege are să fie provocat adresatul, ca înaintea
oficiului postal și a reprezentantului poliției
să desfăcă *înșuși* plicul; dacă conține ceva
oprit i-se confiscă.Această procedură în Blaj nu s'a făcut.
Poate pentru aceea, că de fapt „Lăga Ro-
mână“ nu e oprită prin nici o ordinațiune.Și totuși oficial postal din Blaj știe, că
în anumit plic e „Lăga Română“!De unde? — Numai din *cabinetul*
negru. Grațian.

În chestiunea națională.

— Conferența dlui prof. Raica. —

— Raport special al „Tribunei“. —

Plocești, 6 Aprilie n.

Duminecă, la 22 Martie v., s'a ținut la
Athenul de aici conferența dlui Teodor Raica,
profesor la liceul din localitate, care con-
ferență a fost înaintea vestită de „Tribuna“.Conferențiarul a vorbit cu talentul seu
bine cunoscut despre chestiunea națională, ar-
tând, sistematic și în termeni largi marea
pericol, ce amenință românismul peste Carpați.Arătând starea și esența chestiunii na-
ționale, dl Raica i-s'a dovedit cu fapte con-
crete și recente toate aserțiunile privitoare la
politică de exterminare a guvernului maghiar,
vestețind cum merită pe sugrumătorii neamu-
lui românesc.Îmi este imposibil să redau decât în ter-
mini vagi această puternică conferență, dar
eă a conținut pomelnicul tuturor fărâdelegilor
comise în timpii mai noi de Bánffy al d-vo-
astre și famului seu, *Josenszky*, al nostru ca
valor de contrabandă al „*Coroanei Româ-
nești*“, fărâdelegi cari fa: să i-se strângă
inima de durere și să-ți clocote sângele în
vine de indignare.Notez, că la conferență publicul plo-
șteșean a fost foarte bine reprezentat și în
special am remarcat un mare număr de
doamne.Eată un rezumat din conferența d-lui
profesor Raica:

Chestiunea națională.

Natura a dispus împărțirea omenirii în
tre stătea neamuri, câte limbi se vorbește,
câte înfățișare pentru același ideal. Neamuri
au existat de când e lumea și ele vor dispăre
în omenire, atunci când toți oamenii se vor
preface într-un singur om!Doi factori, unul subiectiv și altul
obiectiv alcătuiesc o națiune. Factorul subie-
ctiv este conștiința națională, ear' cel obiectiv:
limba, legea, firea și toate acele particularități
de rasă, a căror sintesă este națiunea. Doi
agenți lucrează asupra formării unei națiuni:
natura și societatea.Primul lucrează în sens evolutiv, des-
centralizator, al doilea în sens revolutiv, cen-tralizator. Națiunea este rezultatul armoni-
sării acestor doi agenți.Unde nu se ține socoteală de această
lege, ca în Ungaria, statul nu va ajunge la
soluția, ci la disoluția chestiunii naționale.
Ungurii uită, că în natură nimic nu se pierde,
nimic nu se câștigă, de ce dai în plus naturii
să răsună societatea și vice-versa. Aci se
poate aplica zicerea: Dați ce-i a Cesarului
Cesarului, ce-i a lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

Ori-ce acțiune produce o reacțiune.

Această reacție a început să se mani-
feste deja în Ungaria prin revoluția agrară,
„Ce va fi când se vor porni naționalitățile
din Transilvania și din văile Carpaților?
Acolo este gheolita națiunii maghiare“ — zice
deputatul maghiar *Rohonczy*.Chestiunea națională s'a născut atunci
și acolo unde și când interesele neamului no-
stru au venit în conflict cu interesele nea-
murilor nouă dămane. Astfel înțelegem che-
stiunea, înseamnă ei a fost în Dacia-traiană,
unde a fost și grosul colonisării și al inva-
siilor. Și dacă Bucovina și Basarabia au
fost rupte de curând din corpul națiunii, ear'
despre Românii macedoneni nu se știe nimic
până prin veacul XVII., între Românii din
Ungaria și cei din principate cu cele mai po-
pulate centre, n'au încetat un singur moment
relațiile politico-religioase. Eată pentru-ce
chestiunea națională este aproape sinonimă cu
chestiunea ardeleană.Dună împrejurări au agravat situația Ro-
mânilor transcarpațini: dispariția clasei aristo-
cratice și legea lor ortodoxă. Poporul rămas
fără conducători și persecutat pentru legea lor
ortodoxă, a ajuns în stare de sclavi. Totuși la
limba și legea lui n'a renunțat și a trebuit
să treacă Ungurii peste cadavrele Metropoli-
ților români *Jorest și Brancovici*, ca să aibă
un fel de catolicism românesc. Dar' uni-
rea cu Roma n'a fost spre folosul Ungurilor,
dovadă că S. Mical, G. Șincal și P. Maior,
cei mai înverșunați dușmani ai lor, au eșit
dintre Românii uniți. Revoluția lui Horia dela
1784 a sguduit din temelie statul ungar, ear'
cea dela 1848 a șters jăbăgia.Din acest timp începe în mod serios și
conștient lupta dintre Unguri și Români. De
ce sentimente generoase erau conduși Româ-
nii pe *Câmpul libertății* dela Blaj!Patru momente se degează din acest
admirabil program al Românilor consfin-
țit prin jurământul lor solemn: a) *neclîn-
tă fidelitate către tron*; b) *lupta pentru eman-
ciparea națională*; c) *respectarea celorlalte na-
țiuni conlocuitoare*; d) *conducerea la progre-
sul general al omenirii*.Dela acest program Românii nu s'au
abătuț nici-odată. De ce sentimente erau con-
duși Ungurii, să vede din principiile lor egoi-
stice: „Tot omul se fie om și Ungur“. „Con-
topirea Ardealului cu Ungaria sau moartea“,
păstrarea până azi pentru Ardeal a legilor de
sub absolutismul nemțesc.Lupta pe *vieță și moarte* între Unguri
și Români a început mai ales dela *dualism*.
În *teorie* prin dualism nu se poate înțelege
decât aliața între Ungaria și Austria, adică,
între totalitatea popoarelor ce alcătuiesc ace-
ste două țări. În *practică*, dualismul este alia-
ta între cele două naționalități, maghiară și
germană, cari formează minoritatea, contra
majorității absolute a tuturor celorlalte națio-
nalități. Singura țință a Ungurilor este ma-
ghiarizarea prin toate mijloacele.La aceasta se alivesc de presa jidano-
maghiară, indigenă și străină și de agenți plă-
țiți ca *Ováry, Pázmány* și alți generali Turci.
Tronul este fals informat și cetățenii sunt ți-
nați cu plângeri lor departe de tron.Ungurii își justifică politica lor de ma-
ghiarizare prin „legea“ pentru egala îndreptă-
țire a naționalităților.Acolo se spune, că totalitatea naționalită-
ților alcătuiesc o *singură națiune politică, cea*
ungară. Cum Ungurii n'au decât o singură
expresie „*magyar*“ pentru Ungar și maghiar,
ei confundă intenționat *totul* — cu *parțea*, no-
țiunea curat *politică*: ungar, Ungaria, cu cea
curat *națională*: maghiar, Maghiaria.Bazați pe această ficțiune, Ungurii au în-
ceput contra Românilor o *teroită luptă* de ex-
terminare, care privește timpul și spațiul.Timpul. Ei nu respectă nici trecu-
tul cu istoria, nici prezentul cu limba, nici
viitorul cu idealul deosevțării naționale.Trecutul istoric. Românii n'au voe să
perpetueze, prin monumente, memoria eroilor

din trecut. Dovadă interdicerea ridicării unei statui lui *Auram Iancu*.

Aceasta când statua generalului german Hentzi este distrusă, ear' Kossuth Ludovic, detronatorul Monarhului este proclamat cetățean de onoare al Budapestei, reședința Împăratului-Rege.

Românii sînt opriți să sărbătorească ziua de 3/15 Maiu, când s'au ridicat pentru apărarea tronului și a patriei. Pe când Ungurii au declarat de sărbătoare națională ziua, în care ei s'au răscolit contra patriei și a dinastiei.

A fost deajuns, ca *Tribuna*, organul partidului național în frunte cu Dr. Rațiu, să propună sărbătorirea jubileului de 50 ani dela revoluția din 1848, ca întreaga presă maghiară să ceară intervenția guvernului, spunând, că această trădare a Valahilor ar fi nu numai *mășavă* *teroare de patrie*, ci „*chiar o bruscă ofensă a Domnitorului*“, a celui Domnitor, pe care acum 50 ani l-au detronat Ungurii și pentru care și-au vărsat sângele peste 40.000 martiri români!

Legea interzice Românilor purtarea frumozului nostru tricolor național.

Când exista la Cluj societatea studenților români „*Iulia*“, studenții unguri au intrat în balul societății și au rupt cu nespălatele lor mâni tricolorul de pe pieptul fetelor române.

Gendarmii unguri au rupt tricolorul de pe haina unei preotese române din Făgăraș, care tocmai se ducea la biserică. Fetele române din Sibiu au fost date în judecată, pentru că la întoarcerea sa dela Cluj au întinat cu buchete cu tricolor pe comitetul național condamnat. Cei ce au deșus pe cosciugul regretatului *Aur. Suciu* din Arad, coroane cu panglici tricolore au fost dați inediat în judecată. (Va urma).

Ideea de patrie în timpurile moderne.

după

Louis Legrand.

— Din admirabila scriere recentă *L'idée de patrie*, a lui Louis Legrand, Paris, Hachette & Cie, 1897. — (Urmas și fine).

Dar' restrînsă a face față asalturilor din afară și conspirațiilor din lăuntru, ideea revoluționară nu întârzie a se transforma într'un sentiment de legitimă apărare, entuziasmat și exaltat. Deși putem scuza eroarea acolora, cari credincioși vechii concepții continuau a vedea patria în monarch, trebuie să recunoaștem că era bine întemeiat, ca numele de patriot să devină sinonim cu partisan al revoluției franceze, a cărei cauză se identifica de bună credință cu cauza genului omenesc.

În această bătălie exasperată, scopul a fost depășit, marginea întrecută. Propaganda noastră aducea celorlalte popoare conștiința personalității lor, ear' politica republicană sau imperială punea sub jug aceste personalități proclamate inviolabile. Era aci o inconsecvență al cărui pericol nu putea întârzia de a izbucni. Chiar în Franța, patriotismul, devenind impersonal prin mișcarea revoluționară, se încarna din ce în ce mai mult în persoana împăratului și astfel tinea a se pierde din nou în confuzia pe care o făcuse vechiul regim între coroană și între țeară. Căderea lui Napoleon și respingerea Franței în vechile ei limite fură represaliile pe care le aplică dreptul încălcat al națiunilor străine, represalii excesive și inconsecvente ele însăși; pentru că ele nu se mărgineau a restabili statele coalizate în posesiunile lor anterioare, ci ele le delimitau în mod arbitrar și lăsa în suferință naționalități vrednice de o soartă mai bună.

Totăși mișcarea patriotică și-a continuat calea. Nițel moleșită sub acțiunea enervantă a teoriilor ce tind a înlocui pasiunea ideilor morale cu un vis de bună stare materială, mișcarea patriotică recapătă, sub biciul desastrelor noastre dela 1870 o nouă vigoare. Și acum eată-o earăși în luptă cu recrudescența unui internaționalism revoluționar, care o contestă cu aroganță și fi suprapune problemele neliniștite ale muncii. Noi am ajuns în ceea-ce privește Franța, la pragul viitorului.

După vechime, Englitera este după noi teritoriul care s'a ridicat cel dintâiu la o putere culturală organizațională. Până în sec. XII. ea a avut, mai mult ca ori-ce altă țeară, se supoarte năvăliri repetite; ea a suportat rînd pe rînd pe Romani, pe Angli și pe Saxoni, pe Danezi și pe Normanzi. Dar' sfîrșindu-se odată aceste infiltrațiuni, ea le-a absorbit și le-a asimilat foarte repede.

După vremea crucadelor există o națiune engleză deja consistentă; ea se afirmă în curînd smulgînd regilor sei *Magna Charta* și parlamentul; în veacurile următoare o vedem crescînd într-o direcție originală care primește dela Reformă o formulă definitivă. Timp îndelungat, în urma Domnitorilor ei,

ea se încurcă pe continentul european umblînd după achiziții patrimonice menirei sale. Dar' de prin sec. XII-lea ea și-a înțeles misiunea și de atunci ea i-se dedică cu o pasiune perseverantă; protejată prin pozițiunea ei insulară, ea visează a domina mările și a impune tuturor fîrmurilor marca sa și comerțul seu.

O altă naționalitate ce datează din fundul evalui mediu, este cea helvețiană, cu atât mai curioasă, cu cât ea nu este cimentată prin nici o identitate de religie, de origină sau de limbă, nici măcar prin o mare unitate de guvernament. Născută în sec. XIV. din dragostea de libertate, ea a găsit în libertate rațiunea ei de a fi și criteriile organizațiunei sale.

În Spania, poporul este încheat prin luptele pentru religie. După cucerirea Maurilor, se menținuse un focar de rezistență la o extremitate a teritoriului. Încet, încet, acest focar își întinde acțiunea și-i redobîndește terenul. Pe acest pămînt adănc divizat prin sistemul seu de munți și mai mult chiar prin independența caracterelor, provinciile se fac regate separate și adese-ori inimice.

În mijlocul sec. XV. mai rămăneau patru, în afară de regatul arab al Grenadei. Dădată fuziunea se precipită, căsătoria lui Ferdinand cu Isabela apropie Aregonul de Castilia, cucerirea le mai dă Navara și Granada, o altă căsătorie le aduce succesiunea caselor de Bourgogne și de Austria. Spania unită debordează atunci asupra Europei și asupra lumii întregi și le amenință un moment cu o monarchie universală; ea descopere și civilizează un întreg continent. Dacă națiunea spaniolă nu a păstrat splendoarea sa exterioară din sec. XV., ea totuși prezintă spectul unui patriotism puternic și cavaleresc, fidel în credința sa și neclătinat în independența sa. Am spus deja că principiul de naționalitate propagat de revoluțiunea franceză s'a desvoltat în sinul popoarelor și le-a răscolit în contra țerilor lor. În mâinile suveranilor întruniți la Viena, el nu a produs, în 1815, decât represalii și împărțiri arbitrar. Dar' sîmînța aruncată în vînt ese în curînd din pămînt. Mai întîiu se răscoală Grecia în contra opresiunei musulmane și țîind se intereseze concertul european de soartea sa, ea ajunge la existență.

Rînd pe rînd, deosebitele popoare creștine, timp îndelungat oprite sub jugul otoman, se recoală, aspiră la independență și o dobîndesc. România, Muntenegru, Sîrbia, Bulgaria maresc seria statelor europene.

În timp ce Turcia, slăbită, se desmembrează, Italia îmbucătățită izbutește a-și făuri unitatea națională. Din procesul de transformare socială ce precede evul mediu rezultase o limbă și o literatură italiană, o artă și un popor italian. Comunitatea aceleiași civilizațiuni apropia toate părțile peninsulei, dar' fiecare din ele își urma drumul seu propriu. Roma pontificală, republicele de Veneția, de Florența și de Genova fuseseră, fără îndoială, focare intense de viață artistică sau de activitate comercială. Dar' țeara în totalitatea ei nu încetase de a fi pradă lăcomiei vecinilor, teatrul conflictelor sîngeroase ale imperiului, ale Franței și Spaniei. În urmă, Austria apăsă asupra conștiinței naționale italiene deținînd Lombardia și Veneția și făcînd să simtă toate celelalte regiuni preponderanța ei înăbușitoare. Dela 1848 casa de Savoia s'a făcut campionul unității naționale; știm cum ea a reușit a o săvîrși.

Cît timp Austria rămăsese moștenitoarea și titulara sfîntului imperiu roman, coroana imperială putea părea suficientă spre a ține împreună atâtea popoare deosebite. Dar' deja triumful protestantismului separase de ea o mare parte a națiunilor germanice. Apoi veni perioada de conflict cu puterea protestantă ce se ridicase în fața ei și care în sfîrșit o expulșă din confederațiune și realizează în propriul seu profit unitatea germană. Din nenorocire pentru Austria, nu numai prelungeșele ei exterioare i-au fost amputate: chiar în propriul ei sin se izbiau unele de altele forțele cele mai protivnice. Ea a crezut că își va găsi pacea despăcînd în două suveranitatea sa, mulțumindu-se de o uniune dinastică și de un minim de guvernament comun; dar' fiecare din cele două trunchiuri se subîmparte la rîndul seu în națiuni rivale cari țin, ce-i drept, la același Domnitor, dar' cari nu se simțesc în patria lor.

Din exemplele numeroase pe cari le-am împrumutat dela istorie rezultă lămurit că totdeauna, îndată ce oamenii au ajuns la o stare de civilizațiune, o formă socială mai largă a reunit într'un întreg pe indivizi și pe familii și a fost pentru ei temelia unei sentimentalități și a unei morale particulare. Această noțiune de patrie a putut să se eclipseze în perioadele de desorganizațiune și să se reconstituie earăși. Dar' ea s'a degajat întotdeauna și a strălucit din nou, pe măsură ce ordinea socială devenia mai reală. Și precum am putut re-unoaște existența ideii de patrie la toate popoarele mari ale anticității, tot așa în prezent pretutindeni putem constata

existența sentimentului patriotic. Dar' dacă faptul e constant, deosebirile nu sînt mai puțin remarcabile. Patriotismul antic a avut drept câmp de acțiune mai ales un teritor restrîns, adese-ori un singur oraș; astăzi el îmbrățișează națiuni mari și puternice grupate în formă de stat. La cei vechi, patriotismul se confundă cu religieuna, astăzi el e independent de ea. Altădată el absorbia individualitatea și vatra familiară; la noi, el le domină încă, dar' spre a scuti expansiunea lor. La popoarele vechi, el implica ură de străini. Astăzi, deși această ură se mai resimte, ideea de patrie nu o poate prescrie ca o lege și se mărginește a cere iubirea și devotamentul cetățenilor.

Unii credeau că sentimentul patriotic ar fi în declin. Această opinie e în contradicție cu faptele. Departate de la dumină, acest sentiment crește cu progresele luminei și chiar ale umanității. Pe măsură ce doctrinele, descoperirile, chiar instituțiunile capabile de a apropia pe oameni se înmulțesc, în aceeași măsură și prin un fenomen concomitent, deși invers, națiunile tind pretutindeni a-și reface și a-și accentua personalitatea lor.

1848.

Cronica anului.

Alecușiu, 9 Aprilie.

Ieri d. a. au sosit aici doi clerici din Blaj, *Vasilie* și *Ilie Moldovan*, cari vestesc oamenilor lucruri noi și însușitoare. Încă pe câmp, în apropierea comunei au dat în vorbă cu țeranii și le spuneau, că are să înceze iobăgia și să fie liberi. Când au ajuns în sat ei erau însoțiți de mulțime de țărani, veseli de cele auzite, și au intrat ca în triumf la părintele paroh *Molnar*. Aci la casa parochială în curînd s'au adunat sute de oameni, aproape satul întreg. Clericul *Vasilie Moldovan* li-a cetit o proclamațiune ce o adusese dela Blaj și li-a explicat-o provocându-i ca pe Dumineca Tomei să vină cu toții la Blaj, unde va fi mare adunare românească. Oamenii cu promis cu drag.

În cuvîntarea sa Moldovan le-a arătat, că în urma mișcării tuturor Românilor, iobăgia se va șterge negreșit, pentru că acea servitute rușinoasă a stat atâtea veacuri pe cerbicea Românilor numai pentru că el a fost în apatie, a dormit, s'a pomenit în sclăvie; când însă un popor de trei milioane se va trezi și se va deștepta din *somnul cel de moarte*, lanțurile sclăviei, cari l'au ținut legat de gîle vor căde ruginite și putrezite dinaintea picioarelor lui, și căutînd cu îndrăzneală în fața inimicului, acesta va înmărmuri de puterea colosului, pe care l'a ținut legat cu niște fire, ce el le putea rupe de mult... Urmările reformei grandioase vor fi, că Românul ne mai fiind silit a presta domnului seu pămîntesc nici o oră de lucru, starea materială i-se va îmbunătăți, va ave timp destul să-și cultive moșiora, va planta grădini cu pomet, va edifica case bune și sănătoase, va ridica biserici întru lauda lui Dumnezeu și școale pentru creșterea tinerimei. Românul, ajutat de împrejurări, se va cultiva în grabă, va ave dirigători din sinul sîngelui seu și nu-i va face dreptate tot numai străinul, inimicul lui de moarte.

Cuvîntările tînut pe poporului l'a entuziasmat așa de mult, încât și după-ce tinerii l'au provocat să se împrăștie pe la casele lor, ca se poată cîna, nu s'au depărtat nici-unul, ci căți au încăput în casă, au intrat acolo, ear' ceilalți s'au așezat pe la ferestri și preotul a fost silit a deschide ferestrele, ca poporul să audă, ce se vorbește sub decursul cinei.

Pe afară răsuna aerul de strigătele de „*vivat*“ și își da parola unul altuia, că la Dumineca Tomei se vor afla cu toții în Blaj, *măcar de-ar înota prin flăcări*.

După cină tinerii au mai eșit odată între popor, spre a mai respira unele îndoeli și temeri, ce își făceau cu deosebire bătrînii.

Azi înainte de a se face ziua, tinerii au plecat din sat. *Ilie Moldovan* s'a dus spre Fărău la Herepia, Silea, St.-Iacob etc. *Vasilie Moldovan* către Uioara.

Amîndoi au câte un conducător, ca să nu rătăcească până-ce se va fi luminat de ziua.

Uioara, 9 Aprilie.

Azi dimineață a sosit aici tînrul cleric *Vasilie Moldovan* din Blaj. Înainte de începerea slujbei d-zeștii el a ținut oamenilor o cuvîntare aprinsă, vestind adunarea din Blaj. Poporul țeran, deși neștiutor de carte și foarte sarman, așa s'a însușit de cuvintele lui, de țî-se părea că le vorbește un apostol inspirat de D-zeu.

Iobagiiu român părea că în acel moment a aruncat vestmîntul de sclav, a deve-

nit om liber, și nu numai că era mai îndrăzneț, dar' gata chiar a sta față cu ori ce pericol. Atingîndu-le Moldovan în cuvîntarea sa necesitatea adunării poporului în masse și din motivul, că în lipsa de oameni cu brațe tari s'ar pute întempla, ca Ungurii să pună mîna pe conducători, zădărnind astfel toată osteneala Românilor — poporul s'a agitat așa de tare, încât aerul răsuna de strigătele lor, spunînd că vor merge cu mic cu mare.

După prînz tînrul cleric a plecat la Noșlac. (Mem. de V. Mold.)

Pesta, 9 Aprilie.

O gloată de oameni în număr ca de zece mii se adunase pe la 5 ore după amiază la curtea muzeului național spre a vedea pe doi deputați poloni din Galiția. Acei bărbați se despărțiseră din trupul deputației galițiene care mersese la Viena cu cele 16 puncte și veniră spre a provoca pe patrioții Ungariei, ca să le ajute și ei la restaurarea statului polon. Deputații erau îmbrăcați în costum de gală polonesc, cuvîntară însă în limba germană și după altele încheiară așa: Noi ne cerem dela Austria drepturile: dacă însă aceleasi nu ni-s'ar da, sîntem prea gata a muri toți, sau a ni-le recăștiga cu puterea armelor. — Un ungur le dăde răspuns în limba polonă zicîndu-le: Noi voim a fi frați cu Polonii, ca cu o nație, care pentru libertate își versă sângele în atâtea războaie crunte. Noi sîntem gata a ține Polonilor ajutor spre recăștigarea libertăților. Să trăască Polonia, care de va vrea Dumnezeu peste puțin va deveni liberă, independentă! Poporul încă propuse într'un vivat cutierător. — Cu acest prilej se vorbiră multe și pentru sancțiua pragmatică întrebîndu-se, dacă Ungaria ar fi datoare sau nu, a suferi ca regimintele ei să fie întrebuite spre apărarea libertății în Veneto-Lombardia. Cei mai mulți strigară, că nu s'ar cuveni. (G. de Tr.)

CRONICĂ

Sibiia, 9 Aprilie n. 1898.

Zidirea internatului pentru unversitari români în Pesta se va începe în anul 1900. Până atunci hotărîrea comitetului administrativ a fondului Gozdu va trebui să dobîndească întărirea congresului bisericesc. Va fi o zidire măreată, în stradele Király, Dob și Halló, unde are azi fundațiunea trei case, cari toate se întălesc cu grădinile la olaltă, și va costa vre-o jumătate de milion floreni!

În memoria profesorilor decedați dela școalele medii române din Brașov. Ziua de 7 a. i. c. a fost dedicată din partea școalelor medii din Brașov memoriei celor treizeci de profesori decedați ai acestor școale, țîindu-se în memoria lor frumoasa sărbare școlară, ce am fost apunat-o și noi. Dimineață după orele 8 tinerimea școlară împreună cu corpul profesoral s'a adunat în sala cea mare a gimnasiunii, unde dl profesor D. Făgărășanu a ținut o frumoasă și potrivită vorbire, îndemnînd tinerimea la recunoștință față cu memoria bărbaților, cari au muncit pentru creșterea ei. De aci la orele 9 tinerimea în frunte cu stindardul școlăii, urmată de corpul profesoral, a plecat la biserică sf. Nicolae, unde s'a oficiat sf. liturgie și un parastas solemn întru memoria decedaților profesori.

După amiază la orele 3, în sala festivă a gimnasiunii, dl Andreiu Bărsan, profesor, a ținut un discurs comemorativ în memoria regretatului profesor de odinioară Ioan Lăpădet. Discursul a fost bine lăcut și foarte acomedat ocaziunei. A durat aproape două ore.

De regretat e numai, că și de astădată public a fost puțin, din care cauză suma adunată pentru procurarea unui portret a lui Lăpădet pe seama școalelor, abia a trecut peste 30 fl.

Procesul de presă al lui „Bistritzer Zeitung“. Procesul de presă al ziarului sâsesc „Bistritzer Zeitung“, care era să se țîină la Cluj, mai întîiu la 29 Martie, apoi la 5 Aprilie a. c., s'a amînat din nou pe timp nedeterminat.

Foșia sâsească din Bistrița publică interesante amănunte asupra procesului ei. Anume redactorul ziarului ca și tipograful au cerat în scris amnarea pertractării pusă pe ziua de 20 Martie, alăturînd un atestat dela medic, că sînt bolnavi. Cererea lor pînă la 29 Martie n'a fost rezolvată de tribunala din Cluj, ceea-ce ei n'au ținut. Neînfrîșîndu-se la pertractarea finală, tribunalul a amînat pertractarea și a ordonat totodată, ca tipograful și redactorul fii să fie arestați preventiv. În 29 Martie d. a. judele instructor a mers cu 2 medici în locuința redactorului fii. Pe baza constatării medicilor, judele l'a declarat arestat. Poliția nu l'a îngăduit nici să-și iee alte haine, ci a cerut să-și urmeze îndată. Tot asemenea, dar' fără cercetare medicală, a fost arestat tipograful și exortat la tribunal.

Cei doi arestați, după-ce advocații lor înșeșert au cerat a dobîndi, în schimb unei garanții, liberarea lor, au fost duși în închisoarea ordinară. Advocații lor au cerut prin telegrame adresate președintelui tablei și ministrului de justiție anularea procedurii ilegale. Arestații

au petrecut noaptea în închisoare, ear' dimineața au plecat, excoți de gendarmi la Cluj, unde au fost arestați tribunalei și arestați, de unde abia a doua următoare au fost liberați.

Milan și Natalia. Din Belgrad se anunță, că ex-regele Milan va părăsi Sîrbia îndată după alegerile pentru scupșînă. După depîrtarea lui va sosi la Belgrad Natalia. Ex-regele și ex-regina, precum se vede nu vreau de loc să se întîlnească.

Episcopul Majlath și bibliotecile poporale. Episcopul romano-catolic al Ardealului a adresat preoților din dieceza sa o circulară, prin care le pune în vedere, că în fața străințelor ministrului de culte și instrucțiune publică de a se înființa prin comune biblioteci poporale, preoții catolici trebuie să iee și ei poziție, ca nu cumva să i-se deo poporului cărți păgăbitoare moralității. De aceea impune preoților în fiecare parohie și pe cît se poate și în filiale câte o bibliotecă poporală bună. Parochiilor mai sărace episcopul le oferă gratuit dulapuri pentru biblioteci.

Pentru marina română. Încă înainte de înădarea sesiunei corpurilor legiuitoare din România ministrul de războiu va cere votarea unui credit de zece milioane de lei pentru marina de războiu.

Armenii din Asia-mică. După-cum arată raportul oficios al ministrului turcesc de interne, în decursul multelor războaie și turburări, ale Armenilor din Asia-mică, au fost dărîmate 40 de biserici, nenumărate case și au rămas 4000 copii orfani. Ambasadorul Angliei a prezentat o notă guvernului turcesc, prin care cere despăgubire pentru supușii englezi cari au suferit danne prin turburările și războaiele Armenilor.

Pentru armata din România. În zilele trecute au sosit la București șese milioane de cartușe. Până acum depozitul cartușelor a fost în capitală, dar' în urma unei noue dispoziții, s'au înființat patru depozite pe lîngă cele patru corpuri de armată. Cele șese milioane de cartușe au fost distribuite în părți egale celor patru corpuri de armată.

Asasinul lui Stambuloff. Guvernul bulgar refușă să dea locotenentului Capeleanu, comandantul gendarmeriei din Buzău, premial de 10.000 lei ce l'a promis aceluia, care va prinde pe asasinul lui Stambuloff. Guvernul bulgar pretinde că individul Halio, pe care l'a prins locotenentul Capeleanu, nu e adevăratul asasin al lui Stambuloff.

Greva muncitorilor din fabrica de gaz din Milano. Lucrătorii din fabrica de gaz din Milano s'au pus în grevă așa, încât străzile orașului, cari de altcum se luminează cu gaz, de vre-o câteva nopți sînt neluminate. Pactările cu muncitorii pînă acum nu au dus la nici un rezultat.

Censura în Ungaria. Sub titlul acesta a ținut în zilele trecute la societatea istorică din Pesta un anumit Wertheimer o disertație foarte interesantă. Nu-i vorba, în timpul de față o temă mai actuală nici că s'ar pute afla.

Earăși chestia lui Morzșányi. Cetitorii noștri își vor aduce aminte de scandalul nostru — întemplat cam de multîșor ce e drept, când Dr. Morzșányi, fost deputat dietal, a fost tras la judecată pentru înșelăciune de vre-o 40.000 fl., încheiînd contracte necinstite, cu preluil exarandărei expoziției milenare de tristă amintire. Tribunalul pe atunci l'a achitat, ear' veritabila națiune maghiară l'a ales deputat. Acum tribunalul din Pesta l'a pus de nou sub acuză ca pe un falsificator și înșelător, descoperind nou probe ale vinovăției lui. Tot semne bune pentru elita societății maghare.

Scornituri tendențioase. Presa maghiară s'arăși debutează cu scornituri tendențioase. Scrie adecă că „*Astra*“ va țîine în 15 Maiu o mare adunare la Oradea-mare, la care vor lua parte nu numai Români din Ungaria și Transilvania, ci și tineri agitatori din România, și vor face mari demonstrații anti-maghiare. Sîntem obișnuiți cu atari scornituri din partea foilor maghiari, dar' scorniturile acestea sînt și tendențioase îndreptate fiind în contra „*Asociățiunei*“, prezentîndu-o ca-și-cînd ar face politică. De sigur cu scopuri mîșcave și perverse dau în vileag aceste scornituri.

Soția lui Boitevsev. Am amintit și noi că soția lui Boitevsev s'a sinucis, după-cum se zicea, ca să nu-și vadă soțul spînzurat ca un criminal de rînd. După-cum se scrie însă din Sofia, se pare că dînsa a fost învinătată de alții din cauză că ea ar fi amenințat cu destăinuirea unor secrete picante dela curte, în cas când soțul seu nu va fi liberat.

Cea mai mare școală. În Londra se adă cea mai mare școală elementară din lume. Ea o școală iudevească, susțînută de Rothschild. Școala are 3500 elevi toți din clasele mai sărace ale populațiunei.

Primul tren pe calea ferată din Siberia. În săptămîna trecută a plecat primul tren accelerat dela Petersburg la Tomsk în Siberia. Acest tren este construit cu atîta lux, încât abia va mai ave pînăce în Europa. Vagoanele sînt așa făcute, încât căle-

torii în timpul mișcării trenului nu simt nici un fel de sgușdătură sau legănare. Afară de aceasta s'a îngrijit, ca pasagerii să se poată preumbla comod și fără nici un pericol dintr-un vagon într'altul. Intreg trenul e luminat cu electricitate. Trenul are un bufet, un salo de mâncare și o bibliotecă. Aceasta cuprinde toate opurile și scrierile, ce au apărut în anii din urmă asupra Siberiei; ea se află în vagonul de salon, în care mai este și un pian și mese de șah. În toate trenul e aranjat cu lux și pompă extraordinară.

Sinuoidere senzațională. În toată România a făcut mare senzație faptul, că o călugăriță cu numele Elisabeta Alexandrescu dela schitul Rătești din județul Buzău, a fost găsită spânzурată în chilia ei. Elisabeta era în vîrstă de vreo 30 de ani. Ea a mai încercat acum doi ani să se spânzure, dar fusese surprinsă de o altă călugăriță și împedecată. Causa sinuoiderei nu se cunoaște.

Varkonyi a fugit. Conducătorul socialiştilor din Ungaria, Stefan Varkonyi, redactorul foii socialiste „Földmívelő”, care avea să aibă mai multe procese pentru agitație socialiste, a fugit. Poliția îl urmărește, dar nu poate da de urma lui. Nevasta și fiica sa, cari au rămas în Budapesta, nu vor să dea nici o lămurire asupra dispariției lui.

Furtuni, ploai și inundații. În zilele din urmă frumosul timp primăvărat de care ne bucuram cu toții s'a schimbat deodată cu un timp rece împreunat cu furtuni și ploai. Timpul acesta urît a bătut în toată țara, și prin regiunile mai reci, furtunile au fost împreunate cu ploai cu zăpadă. — Dar nu numai la noi, ci după știrile ce ne sosesc și în alte țări, tot astfel de vremuri urite împreunate cu ploai și furtuni au fost. În urma ploilor celor multe, rîurile în multe părți au inundat pricinuind pagube mari, ce deosebire în comitatul Aradului, după cum am mai amintit deja. În toate părțile e temere de inundații. În România din mai multe județe vin știri îngrijitoare cu privire la inundații. Există mai temeri să nu se întempele și anul acesta nenorociri ca acele din anul trecut.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor noștri la inseratul atelierului de aurărie și argintărie al dlui Iuliu Erős, inserat ce se publică zilnic pe pag. 4 a ziarului. În acest atelier de bun nume se pot cumpăra frumoase cadouri.

Prea stimulate doamne cari voiesc a cumpăra mătăsurii frumoase și ieftine, de lână, materii de primăvară și de vară ce se pot spăla, să ceară preț-curentul și mustră-le cele mai bune și mai moderne dela prăvălia de mode a lui Weiner Mátyás din Budapesta, Andrásyut 3, căci se trimit gratuit și franco. *Momentos* să se scrie aproximativ, că mustră-le de materii și mătăsurii ce se vor trimite cam de ce calitate și preț să fie?

Știri mărunt. Se vorbește, că partidul liberal din România va scoate în curând un nou ziar.

— La *Huși* era să se facă o alegere de senator, dar s'a amnat pe timp nedeterminat.

— În zilele trecute oficialul postal din Akna-Sugatag a fost jefuit de niște făptuitori necunoscuți, cari au furat 330 fl. în bancnote.

— La o bancă din Seghedin s'au defraudat 12.000 fl.

— Tribunalul militar va decide în zilele acestea să pornească ori să nu pornească din nou procesul contra lui Zola.

ECONOMIE.

Revistă economică.

(Urmare).

Starea séménaturilor. Vremea ploioasă de acum ajută foarte mult la îmbunătățirea séménaturilor și aceasta ar fi și de dorit, căci abia este ținut în care starea séménaturilor să fie într-o stare îndestulătoare. Seceta îndelungată și maltimea șoarecilor în multe părți au stricat séménaturilor. Deși ploile reci și schimbate cu ninsoare dela începutul primăverii au împuținat șoarecii, numai acum e nădejde să se pustiească partea cea mai mare a acestor stricăcioase animale.

Lucrările agricole de primăvară, dar cu deosebire aratul și séménatul, sînt pe isprăvite în cele mai multe părți ale țării, și, după cum avem știre, se așteaptă cele mai bune bucate de primăvară.

Cartellul de fer e în doaga morței. În zădar au fost toate eforturile aliaților, căci dirigătorii fabricii de fer dela Krompach-Hernádölgy nu sînt învoiți să intre în cartell.

În curînd dar o să fie și un cartell tricat, — și ar fi vremea, căci de cartelle nouă avem zilnic parte.

Legea pentru muncitori își arată padele, căci în apropierea Giulei, pe domeniul contelui Vécsey, au și fost exortați la lucru între baionete cîteva muncitori, cari, recum se spune, „nu și-au îndeplinit obligațiile satorite prin contract”.

Și guvernării noștri sînt atât de naivi să creadă, că cu ajutorul baionetelor vor putea duce departe.

Cassierele dela c. f. u. În urma unei petițiuni a cassierelor angajate la căile ferate ungare, ministrul de comerț a dat ordin, ca pe viitor și cassierele să fie denumite definitiv și să aibă drept de pensie.

Astfel dar în viitor la cas de boală ori bătrînețe e asigurată și subsistența funcționarilor dela c. f. u. (Va urma).

Intrunire agricolă.

(Invitare).

În frățească conțelegere cu onorabili frunțași ai laudabilei comune Ludoșul mare (lângă Mercurea), subscrisul comitet a luat hotărîrea de a ține în această comună Marți, la 7/19 Aprilie (a treia zi de Paști) o

Intrunire agricolă,

la care se va discuta asupra cultivei viilor, poamelor, fîșnelor, a nutrețurilor măiestrite, cum și asupra însemnătății „Tovărășilor agricole” și a „Insoțirilor de credit sâtești sistem Raiffeisen”.

Inceputul după serviciul divin.

Ne luăm voo a invita la această intrunire pe toți membrii și spriginitorii Reuniunii noastre.

Sibiu, 8 Aprilie a. 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

D. Comșa,
president.

Victor Tordășianu,
secretar.

Mai nou.

Răsboiul ispano-american.

Toate știrile sosite azi ne arată, că răsboiul e inevitabil. Guvernul Spaniei a notificat reprezentanților puterilor, că răsculaților cubani le va acorda armistițiul numai în cazul, dacă înșiși răsculații îl vor cere. Prin aceasta s'a făcut pasul decisiv pentru răsboi, cu atât mai mult, că guvernul Uniunii și acum consideră insula Cuba de independentă. Intervenția statelor europene n'a avut nici un rezultat. Atât în America, cât și în Spania se crede, că în săptămîna viitoare va începe bubuital tunurilor. Unde se vor începe operațiile răsboinice nu se știe, dar se zice, că planul Americanilor este să atace *Havanna* și *Puerto Rico* și apoi să debarce în Cuba o armată. Din *Cadix* au plecat 15 vase spaniole la insulele *Canarice* este gata de răsboi. Se crede, că ambasadorii își vor cere zilele aceste credențialele. Se așteaptă cu mare interes *mesajul lui Mac Kinley*, anunțat congresului pe Luni.

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

de

Prof. Nic. Brânzeu.

Studiul acesta a fost premiat, ca teză de licență, de consiliul universității din București.

(Urmare).

Asilul model de copii.

Guvernul unguresc făuri o lege așa numită a *Kisdokument*. Scopul era să urmărească maghiarizarea mai ales din vîrstă cea mai fragedă a copiilor. Acesta era un plan al Maghiarilor încă înainte de 1848. Pericolul era amenințător.

Pentru a se încununa acest desastru, Metropolitul de pie memorie Vancea luă inițiativa înființării unui asil model, care să fie pentru toată provincia metropolitană. Sub dînsul se cumpără locul și se facu un edificiu conform recerîntelor legi.

Deschiderea formală a asilului s'a făcut în 1 August 1894. Menirea acestui asil-model este de a servi ca o preparandie, un loc de pregătire pentru îngrijitoare, conducătoare, bone pentru asilele române permanente și de vară, ce s'ar înființa în provincia metropolitană gr-cat. Asilul e condus de un comitet compus din 5 domni și 5 doamne, apoi o conducătoare directoare și o îngrijitoare. Directoară conducătoare este d-șoara *Melania Brendusan*, învățătoare diplomată.

Zidirea a costat 9000 fl. Susținerea acestui asil se ridică aproape la 800 fl. pe an, cari se acoper din fondul internatului Van-

cean și din fondul asilului care se alimentează din ofertele benevole a Episcopatelor sufragane de Oradea-mare, Lugoj și Gherla. În primul an s'a ținut 2 cursuri de îngrijitoare, la care au participat 10 candidate, dintre cari 8 au și obținut certificate de calificare pentru asilele române de vară.

Cei 10 membri din comitet numiți prin hîrtia consistorială dela 5 Iunie 1894 sînt:

a) Ioan F. Negruțiu, prof. preparandial, ca președinte;

b) Petru Ungurean, prof. normal, Basil Turcu, George Vancea, proprietar și George Bărbat, adm. protopopesc. Apoi d-nele Rosa Munteanu, profesoară pensionată, Maria Radu, Valeria Ulăcan, Neti Vancea, Francisca Barțiu, și din oficiu e membru și medicul archidiesan Dr. Pop. (Va urma).

Informațiuni.

Predicile lui Massilon, traduse de părintele *Genț*, vor apăre în curînd. Dl traducător ne roagă să anunțăm următoarele:

Cartea va cuprinde cam 370—400 pagini, pe hîrtie fină, cu portretul ilustrului autor, și va ave un exterior prea frumos. De sub presă va eși la finea lui Maiu a. c., și numai decăt se va expedia dlor prenumărăți. Prenumărări se pot face până în 20 Maiu a. c. st. n., cu prețurile următoare: 2 fl. 10 cr. cu expedițiune francată, 2 fl. 20 cr. cu expedițiune recomandată; pentru România și străinătate 5 lei 25 bani, și 5 lei 50 bani. Alumnii seminarilor teologice o vor primi pentru prețul scăzut de 1 fl. 60 cr. Domnii colecțanți dela 10 exemplare vor primi unul gratuit.

După aparițiune prețul unui exemplar va fi pentru Austro-Ungaria 2 fl. 50 cr., pentru România și străinătate 6 lei 50 bani. Acei prea stimați domni, cari vor răspunde costul abonamentului înainte de aparițiune cărței, vor primi o francată sau recomandată după modalitatea aleasă de dînșii; ear' aceia cari nu vor trimite prețul abonamentului înainte o vor primi cu rambursă (Nachname, utănvétel), ceea-ce costă mai mult.

Prea veneratul ordinariat diecesan gr-cat. de Oradea-mare a binevoit na numai a recomanda aceste cuvîntări bisericești cu căldură preoților de sub jurisdicțiunea sa, ci a încuviința chiar procurarea aceloră și din banii bisericești pentru bibliotecile parohiale, ca să le poată procura și acei preoți cari sînt provizați cu o dotațiune mai miseră.

Comandele sînt a se face la adresa traducătorului, locuința: *Hajó*, poșta ultimă *Pecse-Szölös*, comitatul Bihar, via *Nagy-Várad*.

Haiou, 6 Aprilie 1898 st. n.

Ioan Genț,
paroch gr-cat. român.

Sosii în Sibiu.

În 9 Aprilie n. 1898.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: Lehr din Oradea-mare, Melinescu cu soția, din Căneni, d-na Dezan, privatier, Velicu, avocat, din Chișineu; I. Reinsch, comisar de poliție, G. Reinsch, învățător de gimnastică, Sperl, locotent, din Brașov; Schwarz, neguțtor de lemne din Tirgul-Murșului; Doza cu soția, protopretor din Hususiu; Basiko, neguțtor de lemne din Papoloz; Dr. Nagy, profesor din Cluj; Kuncze, notar public din Török-Szt-Micléș; Călugăru, voluntar din Rîmnice; Werner din Viena, Kohn din Budapesta, comercianți.

Hotel „*Neurhrer*”: Morgenstern, privatier din Cărtășoara; Dreischu, oficial din Cluj; Lipney cu societatea de cântăreți, din Cașovia; Krișan, gendarm din Cărtășoara.

Hotel „*Meltzer*”: D-na Rosler cu fiica, privatieră din Brașov; David, restaurator din Sebeșul-săseș; Kopatz, neguțtor de lemne din Greblești; Dr. Ungar, medic din Ibașfalén.

Întemeiată la anul 1841.

CASA DE SCHIMB

a

Băncei comerciale ungare din Pesta.

Capital de acții 15 milioane fl. BUDAPESTA Fond de rezervă 11 milioane fl. V., strada Dorothea, 1

vinde

LOSURI DE CLASE UNG.

valabile pentru loteria a II-a de clase

1/6 fl., 1/3 fl., 1/4 1.50 fl., 1/8 75 cr.

pe lângă trimiterea sumei cu rambursă. Fiecare cumpărător primește planul oficios de joc.

Losurile procurate dela această casă sînt prevăzute cu stampila ei.

Comandele se se trimite cu reînțocirea poștei, fiindcă se poate întempla ca losurile să se epuizeze.

Este cunoscut, că cei mai mulți cari au câștigat câștiguri principale și secundare au câștigat cu losuri dela această casă. [890] 1—5

Pentru redacție și editură responsabil: Andreu Baltes. Proprietar: Pentru „*Tipografia*”, societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

Medie român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Craciun.

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prot. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Maiestatea Sa Împăratul etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—11 a. m. și dela 2—5 p. m. în *Mühl-budgasse*, casa „*Schwarzes Ross*”.

[899] 4—

Vda de Adolfo Rittwagen, Malaga

recomandă vinurile sale sudice, renumite vinuri medicinale și dessert:

Malaga, Vin de port (roșu și alb) Sherry, Lacrima Christi.

A se procura cu prețurile originale dela [708] 5—7

Emil Kirscher,

Restaurant-Charcuterie în Sibiu.

Picant, amuzant și interesant!

Auto-Cinematographul,

(Fotografii vii)

de curînd inventat, prin care fie-cine poate pune în mișcare figuri cu mișcări vii, din gură și din membre. Fiecare aparat conține 47—86 fotografii Revolver-fulger. — Complet 20 cr.

Până acum au apărut:

1. În săptămîna de plăcere.*
2. Dansatorul pe funie.
3. Dansatoare (Cancan la Paris).*
4. În fine singură (Nuit de noces).*
5. O bătaie.
6. La trapez (în Tricot).
7. Madame sans gêne.*
8. Partie clabrias.
9. Scenă din bal.
10. Venus pe pămînt.
11. Găcești? Sărut cu sugestione.*
12. Accidente de bicicletă.
13. Pusechle.*
14. Snaana în baie.*
15. Misteriile butnarului.*
16. Peștorul nocturn.*
17. Jactiere.*
18. Model (într-un atelier).*
19. Epistola de dragoste.
20. Dans cu umbrela (cu iluminatie electrică)*

Trimitere cu rambursă 3 aparate 60 cr., 5 aparate 90 cr., 10 aparate fl. 1.70, 20 aparate fl. 3.20. Mai puțin ca 3 aparate nu se trimit.

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse 12.

*) Numeri numai pentru domni.

Deschidere de local!

Subscrisul îmi permit a încunoștiința P. T. publicul din Sibiu și jur, că am deschis pe piața de aici

un deposit de confecțiuni pentru domni și mărfuri de modă, în strada Cisnădiei nr. 11 »Hotel Neurhrer«.

Cunoștințele mele în această branșă mă pun în poziția plăcută de a răspunde prompt și conștientios tuturor cerințelor în toată privința. Eu țin exclusiv producțiuni vieneze și primesc pentru lucru și calitate neexcepționabilă deplină garanție.

Rog deci preastimatul public, ca prin încrederea ce-mi va oferi să se convingă însuși despre toate aceste.

Cu distinsă stimă

Moritz Schul.

[782] 7—10

Oroloage de buzunar dela 2 fl. în sus.

Iuliu Erős,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3.

Edificiul „Transilvaniei”.

Toate soiurile de oroloage, giuvaere, articole de aur și argint, tot felul de producțiuni ale

Aurăriei și argintăriei

Oroloage de argint pentru domni și dame . . . de fl. 4.50
Oroloage de aur pentru dame, cu lanț . . . „ 12.—
Lanțuri de argint pentru oroloage și de gât . . . „ 1.—
Inele de aur și inele pentru logodnă . . . „ 2.50
Braslete și broșuri de argint . . . „ 1.—
Cercei și cruculițe de aur . . . „ 2.—
Utensilii de argint pentru mâncare, 6 bucăți în etui „ 5.—

Fiecare bucată e probată de oficiul pentru probele de metale și provăzută în semn de veritabilitate cu marcă, afară de aceea dau garanție în scris. În așteptarea de numeroase binevoitoare comande, semnez

Iuliu Erős.

[2794] 21—58

Pentru oroloage nouă și reparaturi, garanță onorabilă de 2 ani.

Lupe, ochilari, lornete pentru teatru.

Mijloc dietetic, cosmetic, vechiu probat, (frecare) pentru întărirea și înviorarea nervilor și muschilor corpului omenes.

Fluidul Kwizda
marca șerpe (fluid pentru turiști).

Folosit cu succes de turiști, bicicliști și călăreți pentru întărirea și restaurare după tururi mai mari.

Prețul 1/2 butelie 1 fl., 1/2 butelie 60 cr.

[1181] 38—40

Se poate procura dela toate farmaciile.
Deposit principal: Kreisapoteca, Korneuburg, lângă Viena.

Excelentă culină. — — — — — Excelentă culină.

Restaurațiunea Stadtpark.

Pentru
sărbătorile
Paștilor

Excelent vin de masă de pe
valea Târnavelor litra — 50
Floare de Târnave Din pivnițele „ — 70
Pinogries baronului sticle 1.—
Risling de Rhin Szentkereszty „ 1.—
Mädchen Traube de pe valea
Târnavelor „ 1.—

Serviciu prompt.

In Dumineca Paștilor concertul capelei orașenești.
Luni, a 2-a zi de Paști concert militar.

Începutul la 8 ore seara.

Totodată îmi iau voie a face atent pe onoratul p. t. public, că am luat
representanță pentru Sibiu și jur a fabricii de bere de renume
universal **Anton Dreher, Steinbruch**, și vând tot felul de
beri atât pentru privați cât și pentru revânzători. În butoaie și sticle.

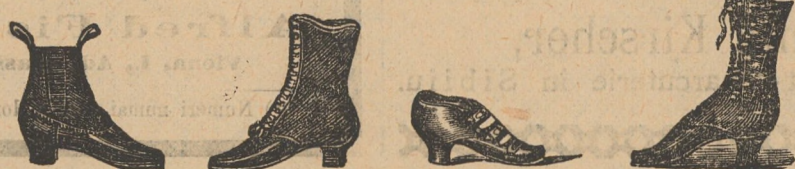
Cu toată stima

Michael Hager jun.

[954] 1—1

Prețuri ieftine.

Lucru durabil, solid și elegant.

Sibiu, strada Măcelarilor nr. 37.

Subscrișul am onoare a aduce la cunoștință on. public, că
în lucrătoria mea de păpușerie efectueșc tot felul de
încălțăminte pentru domni, dame și copii, precum și tot
felul de reparaturi cu prețurile cele mai moderate;
oferesc totodată spre mulțumirea tuturor **marfă solidă și
prompt executată.**

Atrag atențiunea on. public, că m'am hotărât — de aci încolo
— a cerceta toate târgurile de țară din Ardeal, servind cu lucru
bun și durabil executat în lucrătoria-mi proprie, ear
nu marfă de prin fabrici, precum fac mulți alții.

Recomandându-mă spriginului binevoitor sum
Sibiu, în Aprilie 1898

cu distincă stimă

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar.

[888] 5—12

Marfă gata și materialul cel mai bun.

1898

Vetős ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-félé magvak.

Aussaatzeit: Ende August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Vestite
Sămânțuri de flori și legumi
ale lui

Mauthner

in
pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare Improtocolată

„Ursul“

se pot căpăta în toate
băcăniile și ferăriile
mai mari. [894] 4—4

NB Numai pentru pachetele în-
chise, provăzute cu figura **ursului** și
signate cu numele **Mauthner**, cum
arată figura alăturată, la firma **Edmund
Mauthner** în Budapesta, strada
Andrássy 23, garanție deplină pentru
sămânțuri proaspete și veritabile.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țara noastră este o
fabrică, fabrica chimică a domnului

[624] 7—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de par-
fumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara
cu ori-ce altă concurență. De aceea

e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor
fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte
fine și binefacătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai
multe locuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „**Tribunei**“
este expusă pentru comerțianții din afară o colecțiune de mustre de
săpunuri dela Orlat.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Szebenvármegye alispánja.

6566. sz.
V. 1898.

[951] 1—1

Pályázati hirdetmény.

A vezetés alatt álló hivatalnál belügy-
ministeri jóváhagyással újonnan rendszerezett
II. oszt. irnoki állomásra, esetleg az ezen állo-
másnak netán áthelyezés útján leendő betöltése
folytán Szebenvármegye valamely járásá-an meg-
tűresendő járási irnoki állásra főispán Ur Ó
Méltóságának folyó hó 1-én kelt 296. számú
felhatalmazása folytán ezennel pályázatot hir-
detek.

Ezen irnoki állomások évi 500 fnt fize-
tessel és 100 fnt lakpénzzel vannak javadal-
mazva.

Pályázni óhajtokat felhívom, hogy az aláb-
biak szerint felszerelt pályázati kérvényüket
Méltóságos Thalmann Gusztáv urhoz, Szeben-
vármegye főispánjához folyó hó május hó 15-éig
annál bizonyosabban nyújtsák be, mivel kés-
őbbben érkező folyamodványok nem fognak
tekintetbe vétetni.

A pályázati kérvények a már közszolgá-
latban levők által rendes szolgálati uton nyúj-
tandók be és azokhoz a közszolgálatban még
nem levő pályázók által az eddigi foglalkozá-
sukat is feltüntetve érkező, továbbá az egész-
ségi állapotukat feltüntetve hatósági orvosi bi-
zonyítvány, valamennyi pályázó által pedig az
1893. évi I. t.-cz. 19. §-a szerinti mi-ösített-
séget és nyelvismeretüket igazoló okmányok
csatolandók.

Megjegyeztetik, hogy az újonnan szerve-
zett állomás betöltése csak az 1898. évi ál-
lami költségvetés törvényerőre emelkedése után
belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságától veendő
felhatalmazás után fog eszközöltetni.

Nagy-Szeben, 1898. év április 7-én.

Reissenberger,

alispán.

Nr. 504/898.

[988] 1—3

Publicațiune.

Pentru asigurarea lucrării de pământ
pentru clădirea drumului vicinal Gârbova
—Cărpiniș se va ține în 27 Aprilie
a. c., la 4 ore p. m., la subscrișul
pretor cercnal suprem o pertractare cu
oferte închise. Doritorii de a întreprinde
această lucrare sunt provocați să-și sub-
stearnă ofertele referitoare la întreprin-
darea efectuării acestei lucrări până la 3
ore p. m. a zilei fixate la subscrișul.
Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și
provăzute cu vadiul de 5% computeat
după suma preliminară cu 4230 fl. 69 cr.

Ofertul tehnic și condițiunile refe-
ritoare la lucrarea din chestiune se pot
vede la subscrișul în orele de oficiu.

Miercuria, în 7 Aprilie 1898.

Pretorul cercnal suprem:

Mangusius.

Atelierul fotografic-artistic.

Cele mai excelente prestațiuni cu
prețuri moderate, pentru fotografiări
singuratic, în grup, costume de
ori-ce fel, precum și dragute foto-
grafii de copii etc. [2748] 14—32

Atelierul fotografic-artistic:

Wilhelm Mann,

Piața-mare nr. 19.

Cel mai mare câștig
în cas norocos

[882] 3—12

1.000,000 coroane.

Consemnarea
alor 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cas norocos

1.000,000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
1 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	40000
5 „	30000
1 „	25000
7 „	20000
3 „	15000
31 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
432 „	2000
763 „	1000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage 13.160,000

cari se trag în șese clase.

A doua loterie de clasă reg. ungară,
se va începe cât mai curând. Ea cuprinde
100.000 și **50.000**
losuri originale câștiguri în bani

asadar jumătate dintre losurile existente
trebuie să fie scoase conform listei ală-
turate, și șansele de câștig, după-cum în
general e cunoscut, sunt enorm de mari.

La o comandă grabnică se primesc
încredințări pentru losuri originale după
prețul stabilit:

întregi losuri orig. de cl. I. fl. 6.—
jumătăți de „ „ „ „ „ 3.—
pătrare de „ „ „ „ „ 1.50
optime de „ „ „ „ „ 0.75

cari se trimit prin rambursă sau după
trimiterea înainte a unei liste oficiale
se vor trimite stimărilor noștri clienți
în'tată după efectuarea tragerii; proiecte
oficioase se trimit la cerere gratis. Pre-
cum e cunoscut tragerile se fac în public
sub inspecțiunea guvernului r. ung.

Noroc deosebit

a avut colecta noastră principală la
prima loterie de clasă reg. ungarească.
Fiindcă în cea dintâi clasă au căzut
pe colecta noastră principală câștigurile
de 100.000, 30.000, 5000, multe de
2000, 1000, 500, 300 coroane și au fost
plătite norocoșilor câștigători. Pentru
prima clasă a loteriei a II-a e bine a adresa
comandele cât mai curând posibil către noi.

Reamintim admonițiunea noastră
așa de des repetată făcută la prima lo-
terie cu puțin înainte de tragera primei
clase, că losurile se vor epuiza — pen-
tru-că asdiate am fost de comande din
țeară și străinătate, scurt timp înainte
de tragera primei clase, totuși spre cea
mai mare părere de rău nu am putut
executa aceste comande.

Deci ne rugăm a trimite comandele
pentru clasa I. îndată, la tot cazul înainte de

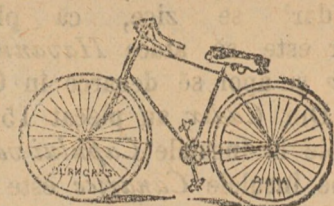
15 Aprilie a. c.

pentru-că numai atunci putem garanta trimiterea.

A. Török & Comp.,

prim-collector

al loteriei de clasă priv. reg. ung.
Budapesta, V., (Váci-Körut 4/A).

Bicicletele Diana

ale lui

DÜRKOPP

sunt neîntrecute în [801] 2—10

soliditate elegantă și mers ușor!

Modele din 1898 provăzute cu multe noutăți se pot vedea la reprezentantul

Ludwig Etter,

Sibiu, strada Urezului nr. 9.

Zacherlin

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insecte, pentru-ce și este ca unic laudat și cunoscut în lumea întreagă. Semnele lui sunt: 1. flaconul
sigilat, 2. numele „ZACHERL“.

Se poate procura în Sibiu la domni:

[684] 2—10

Julius Ballmann
Johann Billes
„Concordia“, societate
pe acții.
Ludwig Fuchs

G. W. Grohmann
Gustav Gürtler
Friedrich Homm
Franz Jahn Söhne
Gustav Kessler

Emil Gleim
Ludwig Kurovski
J. B. Misselbacher
J. C. Molnar, apot.
A. Reisch

F. A. Reissenberger
Rudolf Schuster
Josef Schwarz
Carl Sebes
Georg Serfözü

Fr. J. Wagner
Wilhelm Wazek
Josef Zimmermann
Therese Zweier

Se poate căpăta în Făgăraș la: Joh. P. Hermann, J. János, Alex. Nehrer, Romus G. Romonțianu von Romonțoi, Ap. Heinrich Schul.
În Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedrich Josef Guggenberger, Julius Ipsen, Martin Schemmel.

Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află anșate placate despre Zacherlin.

Pentru tipar responsabil: Ioșif Marschall.